

Uzasadnienie

23 lutego 2005 Tomasz Holc i Wilhelm Stuckemann, jako członkowie zarządu Polskiej Telefonii Cyfrowej sp.z o.o złożyli do sądu rejestrowego wniosek o wprowadzenie zmian w rejestrze tego podmiotu.

Wniosek obejmował:

1. wykreślenie wspólnika Elektrim Telekomunikacja sp.z o.o i wpisanie w to miejsce Elektrim S.A. z udziałami w liczbie 226 080.
2. wykreślenie z Rady Nadzorczej: Dariusza Oleszczuka, Michela Picot, Philippe Houdouin, Jacka Niewęglowskiego a wpisanie w ich miejsce Henryka Sobierajskiego, Dominika Libickiego, Józefa Birkę, Piotra Nurowskiego
3. 3. Wykreślenie z zarządu Ryszarda Pospieszyńskiego, Jonathana Easicka, Bogusława Kułakowskiego a wpisanie w ich miejsce Tomasza Holca, Andrzeja Sykulskiego i Tadeusza Kubiaka.

Wniosek został oparty na dokumentach w postaci odwołania członków Rady Nadzorczej i powołania nowych członków przez ELEKTRIM S.A., uchwały z dnia 23 lutego 2005r. Rady Nadzorczej w nowym składzie dokonującej zmian w zarządzie oraz nowej listy wspólników podpisanej przez zarząd w nowym składzie.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy ustalił co następuje:

Do 13 grudnia 1999r. włącznie ELEKTRIM S.A. było uwidocznione jako wspólnik spółki Polska Telefonii Cyfrowa sp.zo.o., po czym w dniu 14 grudnia 1999r. zarząd spółki został powiadomiony o przejściu 226079 udziałów na spółkę Elektrim Telekomunikacja sp.z o.o.

Odpisy z księgi udziałów zostały dostarczone zarówno przez pełnomocnika członków zarządu panów Schneidera i Kułakowskiego (ten ostatni odwołany uchwałą Rady nadzorczej z dnia 23 lutego 2005r) , jak i pełnomocnika Polskiej Telefonii Cyfrowej sp.zo.o. upelnomocnionego przez zarząd w składzie ustalonym w dniu 23 lutego 2005r. Są one identyczne.

26 listopada 2004r. Trybunał Arbitrażowy w Wiedniu stwierdził bezskuteczność zbycia 226079 udziałów przez ELEKTRIM S.A. na rzecz ELEKTRIM TELEKOMUNIKACJA SP.Z O.O.i uznał, że udziały te pozostawały własnością zbywającego w każdym czasie. Orzeczenie to do tej pory nie wywołuje skutków prawnych w Polsce, jako , że toczy się postępowanie o uznanie skuteczności tego orzeczenia przed Sądem Okręgowym.

W oparciu o powyższe, na dzień dzisiejszy nieskutecznie na obszarze Polski, orzeczenie Elektrim S.A. starał się uzyskać wpis jako współnika w Polskiej Telefonii Cyfrowej sp.zo.o. z 226080 udziałami.

Między Elektrimem Telekomunikacja sp z o.o. a Polską Telefonią Cyfrową sp.z o.o. toczy się też postępowanie o ustalenie prawa do udziałów w spółce. W sprawie tej o sygnaturze XVI Gc 1984/04 zostało wydane postanowienie o zabezpieczeniu powództwa poprzez zakaz dokonywania zmian w księdze udziałów. Jak wynika z odpisów z księgi udziałów, zmiana nie została dokonana i odzwierciedla w stosunku do Elektrim S.A. oraz Elektrim Telekomunikacja sp zo.o. ten sam stan jak w dniu 14 grudnia 1999r, według którego 226079 udziałów w spółce ma Elektrim Telekomunikacja sp.z o.o ,a jeden udział ma Elektrim S.A. Złożona do akt lista współników podpisana przez członków zarządu powołanych dnia 23 lutego 2005r. nie odpowiada treścią odpisowi z księgi udziałów.

Postanowieniem z dnia 24 lutego sad Rejestrowy dokonał wpisu zgłoszonych we wniosku zmian i wprowadził do rejestru dane wynikające z listy współników oraz z dokumentów świadczących o zmianie Rady nadzorczej i zarządu. Po tej dacie zgłoszono kolejne zmiany dokonane w zarządzie i Radzie nadzorczej, między innymi wynikające z uchwał wpisanej do rejestru nieprawomocnym postanowieniem sądu Rady nadzorczej, z rezygnacji Bogusława Kułakowskiego z członkostwa w zarządzie oraz uchwały zgromadzenia współników z dnia 30 czerwca 2005 (na zgromadzeniu występował jako większościowy współnik Elektrim S.A.).

Zarząd spółki w składzie powołanym dnia 23 lutego 2005r.oraz późniejszymi uchwałami wpisanej do rejestru Rady nadzorczej, kwestionuje skuteczność wpisu w księdze udziałów po dniu 27 sierpnia 1999r(oświadczenie zarządu z dnia 14 września 2005r.).

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy uchylonej do ponownego rozpoznania sąd uwzględni wskazania sądu II instancji oraz aktualny stan rejestru (art. 694⁷kpc). Oznacza to, że dokonując ponownego rozstrzygnięcia co do meritum jednocześnie należy zarządzić takie zmiany w aktualnym stanie rejestru, aby umożliwiły one właściwą realizację postanowienia.

Przepis powyższy zakłada, że w chwili ponownego orzekania wpisy w rejestrze mogą zawierać dane wpisane przez sąd postanowieniem, które zostało uchylone, albo też mogą zawierać nowe dane – wprowadzone do rejestru z mocy innych postanowień sądu rejestrowego

Cel tego przepisu jest taki, żeby sąd wydając inną decyzję aniżeli zaskarżone postanowienie, uchylone przez sąd II instancji, miał podstawę do dokonania z urzędu takich zmian (wykreśleń, wpisów) w rejestrze, które są konsekwencją przyjętego rozstrzygnięcia (uwzględnił stan rejestru). Innymi słowy, aby w wykonaniu postanowienia o uchyleniu mógł zarządzić wykreślenie wpisu figurującego w rejestrze, ale uchylonego, bądź wpisu zaistniałego z uwagi na dokonanie późniejszych, zgłoszonych w innym postępowaniu zmian w rejestrze oraz by mógł dokonać wpisu danych wynikających ze zgromadzonych dokumentów (podstawa wpisu).

Przepis ten przesądza o tym, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd rejestrowy nie dokonuje automatycznie „wyczyszczenia rejestru” do stanu sprzed uchylonego wpisu, a czynności tej ewentualnie dokonuje łącznie z rozstrzygnięciem sprawy ponownie. Brak jest jakichkolwiek podstaw do wykreślenia istniejącego, a uchylonego wpisu z urzędu.

W niniejszej sprawie sąd orzekł o oddaleniu wniosku zgłoszonego dnia 23 lutego 2005r., a konsekwencją tej decyzji jest dokonanie w oparciu o powołany przepis zmian w rejestrze polegających na wykreśleniu dokonanego wpisu i uwidocznieniu danych poprzednich, o ile są one nadal aktualne.

Przechodząc do uzasadnienia rozstrzygnięcia, sąd rejonowy zajął się przede wszystkim ustaleniem czy istnieją podstawy zgłoszonych zmian.

Sąd Rejestrowy opiera swoje decyzje na zgłoszonych dokumentach (art.23 ustawy KRS), które, jeśli nie budzą jego wątpliwości co do zgodności z rzeczywistością, są podstawą do wpisu. Jeżeli zaś dokument budzi wątpliwości sądu rejestrowego, a wątpliwości tych nie można wyjaśnić w taki sposób, aby mógł być złożony nowy dokument, będący podstawą wpisu, którego treść niewątpliwie odpowiada rzeczywistości, to jedyną formą rozstrzygnięcia przez sąd rejestrowy jest odmowa wpisu do rejestru (uzasadnienie Sądu Najwyższego z dnia 13.06.2002, VCKN 1040/00).

Zmiany w składzie wspólników dokonuje się w oparciu o listę wspólników, która powinna być zgodna z treścią księgi udziałów. Art.188 ksh stanowi, że każda zmiana w księdze udziałów jest zgłaszana spółce, a zarząd ma obowiązek dokonać zmian w księdze udziałów i zgłosić tę zmianę sądowi rejestrowemu w postaci listy wspólników. Sąd opiera się,

co prawda na liście wspólników, ale lista ta musi odzwierciedlać dane wynikające z księgi udziałów, co wynika wprost z konstrukcji przepisu art. 187 i 188 ksh.

Wbrew twierdzeniom PTC sp z o.o. reprezentowanego przez zarząd wpisany do rejestru w dniu 24 lutego 2005r, lista wspólników nie odpowiada treści księgi udziałów.

Księga udziałów zawiera ostatnie dane z dnia 23 października 2002r, według których właścicielem spornych udziałów jest Elektrim Telekomunikacja sp zo.o.

Do kognicji sądu nie należy ustalanie jaki powinien być wpis w księdze udziałów, jako że księga udziałów jest sporządzana przez zarząd, który odpowiada za prawidłowość zamieszczonych tam wpisów pod odpowiedzialnością karną.

W ramach postępowania rejestrowego nie bada się, czy zachodzi naruszenia praw osób trzecich (w tym wspólników) ani nie dokonuje się badania praw o charakterze materialnym. Wobec spółki udziałowcem jest ten, czyje prawa zostały zgłoszone spółce wraz z dowodem nabycia tych praw (art. 187 ksh). Wpis w księdze udziałów dokonany w oparciu o takie zgłoszenie ma charakter deklaratoryjny, i polega na stwierdzeniu przez zarząd przyjęcia do wiadomości, iż nastąpiło przejście praw do udziałów. W żadnym wypadku wpis ten nie przesądza praw udziałowych. Jednak podważanie tych praw może dokonywać się w drodze odrębnych postępowań sądowych pomiędzy dochodzącymi praw z udziałów.

Wobec spółki oraz sądu rejestrowego wpis w księdze udziałów ma charakter rozstrzygający.

Członkowie zarządu wpisami 24 lutego 2005r kwestionują wpis wspólnika Elektrim Telekomunikacja sp. z o.o. w księdze udziałów. Twierdzą, że wpis jest prawnie nieskuteczny, gdyż wymaga uchwały zarządu lub podpisania wpisu w księdze przez wszystkich członków zarządu. Tymczasem pod wpisem z 23.10.2002r figurują zastrzeżenia dwóch członków zarządu, którzy jednak złożyli swoje podpisy pod danymi zamieszczonymi w księdze tego dnia.

Z punktu widzenia sądu rejestrowego ocena, czy mamy do czynienia z wpisem do księgi udziałów polega na ustaleniu, czy dane tam ujawnione są informacjami określonymi przez kodeks spółek handlowych (danymi o wspólnikach, ich udziałach) i czy zostały wprowadzone przez zarząd spółki. Nie podlega natomiast, w świetle ograniczonej kognicji sądu rejestrowego, ocenie czy dane te zostały zgłoszone w oparciu o prawidłowe dokumenty i czy odzwierciedlają uzasadniony prawnie stan rzeczy.

Zdaniem Sądu Rejonowego, prowadzenie księgi udziałów należy do czynności wewnętrznych spółki nie przekraczających zwykłych czynności. W myśl art. 208 par.2 i ksh

każdy z członków zarządu może prowadzić takie sprawy w spółce. Fakt, że stan wpisów w księdze udziałów na dzień 22 października 2002r (niezmieniony na dzień dzisiejszy) został zatwierdzony podpisami wszystkich ówczesnych członków zarządu, należy uznać, że dokument ten nie może zostać zakwestionowany pod względem prawnym jako księga udziałów, mogąca być jedyną podstawą sporządzenia listy wspólników.

Jeżeli któryś z członków zarządu sprzeciwiłby się wpisowi, mógł zażądać uchwały zarządu (art.208 par.4 ksh). Złożenie podpisu wszystkich członków zarządu świadczy o tym, że zdecydowali jednomyślnie o takiej a nie innej treści wpisu, z konsekwencjami z art. 187 i 188 ksh. Zastrzeżenie złożone pod wpisem nie ma znaczenia prawnego. Złożenie podpisu pod informacjami jest bowiem oświadczeniem wiedzy a nie oświadczeniem woli, które można byłoby składać w pewnych przypadkach pod warunkiem i oceniać skuteczność tego warunku.

Prawo nie zna instytucji złożenia podpisu pod warunkiem, a zatem złożenie tego podpisu przez osoby uprawnione jest wystarczające dla uznania skuteczności wpisu w księdze udziałów.

Późniejsze oświadczenia osób z zarządu nie mają znaczenia dla oceny wpisów w księdze udziałów.

W tych warunkach sąd rejestrowy uznał, że złożona do akt sprawy lista wspólników nie odpowiada wpisowi w księdze udziałów i nie może stanowić o wpisie do rejestru wspólnika nie ujawnionego w księdze udziałów.

Wobec tego nie można uznać za skuteczne czynności dokonane przez zgromadzenie wspólników, w którym większość głosów przypadła osobie nie posiadającej prawa do głosowania, z pominięciem zaś podmiotu który według księgi udziałów takie uprawnienie posiadał.

Nie można też uznać za skuteczne wyznaczenie przez Elektrim S.A. nowych członków Rady Nadzorczej i odwołanie przez niego dotychczasowych członków, jako że Elektrim S.A. nie posiadał wystarczającej liczby głosów do tych czynności w myśl art.12 umowy spółki.

Decyzje powołanej w ten sposób rady nadzorczej należy potraktować jako pochodzące od nieuprawnionego organu.

Dla Sądu dokumentem rozstrzygającym w kwestii zmian w składzie organów spółki jest umowa spółki. Według jej zapisów Radę Nadzorczą powołują według określonego klucza wspólnicy, natomiast zarząd jest powoływany przez tę Radę. W sprawie rejestrowej, dotyczącej wpisów w rejestrze konkretnej spółki, nie mają znaczenia porozumienia zawarte pomiędzy wspólnikami, a nie zamieszczone w umowie spółki. W niniejszej sprawie nie zachodzi też okoliczność, aby należało dokonywać wykładni niezrozumiałych zapisów

umowy spółki w oparciu o tzw. "porozumienie stron", na które powołuje się w piśmie z dnia 15 listopada 2005 pełnomocnik PTC sp zo.o. (zawarte w aktach sprawy o wyrażenie zgody na zbycie udziałów). Zapisy umowy w kwestii powoływania i odwoływania organów są jasne i pomimo szeregu zmian dokonanych dotychczas w spółce, nie były kwestionowane.

Biorąc pod uwagę, że nie ma wystarczających podstaw do uznania Elektrim S.A. za współnika na dzień dzisiejszy, należało przyjąć, że nie doszło do zmian, które skutkowałyby nowymi wpisami w rejestrze. Zgłoszony wniosek o zmiany podlega oddaleniu.

Z powyższych względów należy też przyjąć, że nie zaszły nowe okoliczności, które uzasadniałyby potrzebę ponownego badania interesu prawnego we wstąpieniu do sprawy osób dopuszczonych już do udziału w sprawie.

Biorąc pod uwagę aktualny stan wpisów w rejestrze należy przywrócić stan poprzedni rejestru. Nie ma podstaw do dokonania wykreślenia z rejestru pana Kułakowskiego, jako że nie został złożony skutecznie wniosek o jego odwołanie, a złożona do akt sprawy jego rezygnacja nie stanowi dokumentu (jest kserokopią) i nie może stanowić podstawy do przyjęcia, że osoba ta nie jest już członkiem zarządu. Jego rezygnacja, złożona spółce, stanowiłaby jedynie podstawę do złożenia do rejestru wniosku o wykreślenie przez uprawniony do składania takiego wniosku zarząd. Nie stanowi zaś podstawy do wykreślenia tej osoby z urzędu.

Brak jest również podstaw do przyjęcia, że mandaty członków władz wygasły, wobec tego, że nie można uznać za prawidłowe zwyczajnego zgromadzenia współników z dnia 30 czerwca 2005r. ze względów opisanych powyżej

Sąd nie znalazł uzasadnienia dla wniosków o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sporu o udziały, jako że wpis w rejestrze ma znaczenie deklaratywne i nie stoi na przeszkodzie ewentualnym późniejszym wpisom, jeśli stan w spółce ulegnie zmianie, a sąd rejestrowy otrzyma nowe dokumenty stanowiące podstawę nowego wpisu.

-SSR. Dorota Bugajna-Sporczyk -